ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce **J. R. A. – O.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem se sídlem Brno, Bašty 413/2, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1 Ad 9/2015 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. JUDr. Tomášovi Truschingerovi **se** za právní zastoupení žalobce v řízení o kasační stížnosti **přiznává** odměna ve výši 3146 Kč. Tato částka bude na účet zástupce žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení nese stát.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 2. 2015, č. j. X, žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X, ze dne 21. 8. 2014, kterým bylo podle § 66 odst. 1 písm. c) zák. č. 500/2004 Sb. správní řád (dále „správní řád“) zastaveno řízení o žádosti žalobce o přiznání invalidního důchodu.

Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze (dále “městský soud“). V žalobě namítal, že Česká správa sociálního zabezpečení dostala definitivní rozhodnutí o jeho invaliditě již v roce 1988, kdy vyžadoval placení invalidního

důchodu od 1. 1. 1988, neboť jeho invalidita je zaviněna Českou republikou. Uvedl, že v příloze je kopie jeho uznání trvalé invalidity od 1. 1. 1988, jež byla České správě sociálního zabezpečení již nesčíslněkrát zaslána, a rovněž přikládá kopii invalidní karty platné až do roku 1922 *(pozn. NSS – zřejmě se jedná o omyl v psaní, invalidní karta žalobce je platná do roku 2022).*

Městský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále „nařízení 883/2004/ES“) vyplývá, že Česká republika postupuje při posuzování invalidity výhradně podle vlastních předpisů. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále „zákon o důchodovém pojištění“) stanoví potřebný minimální pokles pracovní schopnosti pojištěnce, nezbytný pro přiznání invalidního důchodu. Ze zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vyplývá, že zdravotní stav pojištěnce pro účely řízení o nároku na invalidní důchod a řízení o námitkách posuzují lékaři. Při posuzování vychází okresní správa sociálního zabezpečení zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledku funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Je tedy zcela nerozhodné, že byl žalobce ve svém domovském státě uznán invalidním. Pro přiznání invalidního důchodu musí splňovat podmínky českých právních předpisů. Vzhledem k tomu, že francouzský nositel pojištění neposkytl aktuální lékařské zprávy, podle nichž by bylo možné objektivně invaliditu žalobce stanovit, byl žalobce vyzván k odstranění vad svého podání doplněním konkrétních lékařských zpráv. K tomu mu byla poskytnuta přiměřená lhůta, v níž však žalobce požadované lékařské zprávy nedoložil. Žalovaná tedy postupovala správně, pokud řízení zastavila podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Toto rozhodnutí městského soudu napadl žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). V kasační stížnosti především zpochybnil procesní postup žalované. Domnívá se totiž, že žalovaná nerespektovala základní zásady činnosti správních orgánů a neúměrně jej zatěžovala. Stěžovatel tvrdí, že podklady, jež žalované předložil, byly pro rozhodnutí o jeho žádosti o přiznání invalidního důchodu dostatečné. Žalovaná po něm tudíž neměla vyžadovat předložení výsledků vyšetření z oboru psychiatrie a klinické psychologie, neboť jeho postižení je tělesné povahy. Jestliže chtěla další podklady, měla si je obstarat sama, ve spolupráci s francouzským nositelem pojištění. To stěžovatel dovozuje z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 a § 3 a § 6 odst. 2 správního řádu.

Stěžovatel též namítl, že ve Francii je od 1. 1. 1988 uznán plně invalidním pro invaliditu druhé kategorie s více než 80% invalidity. Zdůraznil, že jeho invalidita vznikla v důsledku přepadení členy StB v únoru 1984 v Paříži. Závěrem proto navrhl zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel žádal o přiznání invalidního důchodu, což je dávka podmíněná jeho zdravotním stavem. V takovém případě je rozhodnutí žalované o invaliditě závislé především na odborném lékařském posouzení. Jelikož v nařízení 883/2004/ES nebyla uznána Českou republikou shoda s předpisy jiných členských států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity, je posouzení zdravotního stavu pojištěnce prováděno výhradně podle českých právních předpisů.

Dále uvedla, že zprávy vyžádané od francouzského nositele pojištění ze dne 8. 2. 2010 a ze dne 30. 7. 2012 nepostačovaly k posouzení zdravotního stavu stěžovatele. Proto byl k předložení dalších podkladů vyzván stěžovatel a správní řízení bylo přerušeno. Stěžovatel požadované lékařské zprávy nepředložil, proto bylo řízení o invalidním důchodu zastaveno. K rozsudku městského soudu nemá žalovaná žádné výhrady. Navrhuje proto zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení o kasační stížnost. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné připomenout, že podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná, opírá-li se jen o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Toto ustanovení sleduje zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby na principu *vigilantibus iura* uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení před soudem prvé instance. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším stupni ponesou případné nepříznivé následky s tím spojené (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006-155, publikovaný pod č. 1743/2009 Sb. NSS; citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz.).

V posuzované věci se proto Nejvyšší správní soud nemohl zabývat kasačními námitkami, které nebyly stěžovatelem uplatněny v žalobě. Žalobní argumentaci stěžovatel založil pouze na námitkách zpochybňujících rozhodnutí žalované z důvodu, že žalovaná nepřihlédla k faktu, že stěžovateli byl ve Francii invalidní důchod přiznán. Oproti tomu v kasační stížnosti stěžovatel rozhojnil svoji argumentaci o námitky zpochybňující postup žalované v řízení, neboť stěžovatel nově namítá, že jej žalovaná vůbec nebyla oprávněna vyzvat k předložení lékařských zpráv, a zpochybňuje také rozsah požadované lékařské dokumentace. Tyto důvody nezákonnosti rozhodnutí žalované stěžovatel v žalobě neuplatnil, ač tak učinit mohl. Proto jsou nyní v kasační stížnosti uplatněny ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustně a Nejvyšší správní soud se jimi nemůže zabývat.

K námitce stěžovatele, že ve Francii byl uznán invalidním s invaliditou více než 80%, Nejvyšší správní soud uvádí, že se zcela ztotožňuje se závěry městského soudu k obdobným žalobním námitkám stěžovatele. Městský soud zcela správně poukázal na to, že Česká republika nedeklarovala shodu mezi svými právními předpisy a předpisy jiných členských států Evropské unie pro posuzování invalidity ve smyslu čl. 46 odst. 3 nařízení 883/2004/ES. Proto pro žalovanou není posouzení invalidity francouzským nositelem

pojištění závazné. Nejvyšší správní soud se již v minulosti vyjádřil k posuzování invalidity v kontextu citovaného nařízení. Například v rozsudcích ze dne 28. 4. 2011, č. j. 4 Ads 111/2010 – 130, a ze dne 10. 1. 2013, č. j. 6 Ads 38/2012-75, uvedl, že může dojít k situacím, kdy žadatel o invalidní důchod je podle předpisů jednoho z členských států uznán plně invalidním a podle předpisů jiného členského státu částečně či vůbec ne. Z tohoto pohledu je tedy nezbytné, aby žalovaná vždy provedla vlastní posouzení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod, neboť rozhodnutím orgánů jiných členských států o invaliditě není, v souladu s citovaným ustanovením nařízení 883/2004/ES, vázána.

Této úvaze je třeba správně rozumět tak, že jí nejsou v žádném smyslu zpochybněna ani ustanovení čl. 2 odst. 1 a čl. 49 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, na která stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje, nýbrž jde jen o zdůraznění principu autonomního rozhodnutí ČSSZ, jaké podklady považuje pro posouzení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod za dostatečné. ČSSZ vzala všechny doložené podklady řádně a v souladu s uvedenými ustanoveními v úvahu, avšak dospěla k závěru, že pro posouzení věci podle zákona o důchodovém pojištění nejsou dostatečné. Jiné nezískala, přestože vyvinula úsilí, jaké na ní lze požadovat, a proto nemohla ve věci rozhodnout jinak. Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nemohl být opodstatněný.

Lze tedy uzavřít, že kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) ani b) s. ř. s. nebyly v posuzované věci dány. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Žalobci byl v řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem podle § 35 odst. 8 s. ř. s. advokát JUDr. Tomáš Truschinger. Ustanovený zástupce v řízení o kasační stížnosti vykonal dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení včetně nahlédnutí do spisu dne 29. 9. 2016, podání doplnění kasační stížnosti) a doložil, že je plátcem DPH. Za jeden úkon právní služby mu náleží částka 1.000 Kč [§ 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále „advokátní tarif“), ve spojení s § 7 bod 3 advokátního tarifu, a 2x režijní paušál 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu)]. Částka 3146 Kč [2x1.000 + 2x300 + 903 (21% DPH podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s.)] představuje tedy celkové náklady ustanoveného zástupce. Tyto náklady nese stát (§ 35 odst. 8 věta prvá za středníkem s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2017

Mgr. Radovan Havelec

předseda senátu